

Drejtimet arsimore

në Austri 2021/22

Drejtmet arsimore

në Austri 2021/22

Vjenë, 2021

Informacion

Pronari i medias, botuesi dhe redaktori:

Ministria Federale e Arsimit, Shkencës dhe Kërkimeve

Minoritenplatz 5

1010 Wien

+43 1 531 20-0

www.bmbwf.gv.at

Foto: iStock/Sadeugra, Faqja 5: BMBWF/Lusser

Ilustrimi: BKA Design & Grafik

Edicioni 43

Vjenë, 2021

Përmbajtja

Parathënie	5
Sistemi arsimor austriak	6
Kopshti	8
Shkolla fillore	12
Shkolla e mesme e ciklit të ulët	16
Shkolla përfshirëse/e posaçme	20
Shkolla politeknike	23
Shkolla e nivelit të parë sekondar e përgjithshme	27
Shkolla profesionale	31
Shkolla e mesme e aftësimit profesional	35
Shkolla e lartë e aftësimit profesional	40
Matura në SHMP dhe SHLAP	46
Arsimi deri në 18 vjeç	50
Kolegji/Kurse studimi plotësuese	53
Mësimdhënia nëpër botë	56
Universiteti	60
Universiteti	63
Universiteti i shkencave të aplikuara	64
Shkolla e lartë pedagogjike	65
Shkolla private dhe universiteti privat	68

Erasmus+	69
Arsimi i të rriturve	72
Konsulenca psikologjike për shkollën	76
Informacion i mëtejshëm	79

Parathënie

Sidomos në kohëra sfiduese është e rëndësishme të mos humbisni hapin - sidomos dhe për sa u përket mundësive për arsim, fjala vjen, drejtimit arsimore që mund të ndërmerren në Austri.

Broshura me të njëjtin emër përshkruan të gjithë sistemin arsimor austriak, nga arsimi fillor në arsimin e të rriturve dhe ofrohet sivjet për herë të parë në njëmbëdhjetë përkthime: shqip, arabisht, boshnjakisht/kroatisht/serbisht, darisht, anglisht, polonisht, rumanisht, rusisht, sllovenisht, turqisht dhe hungarisht.

Një fokus i vitit shkollor 2021/22 është në veçanti digjitalizimi i shkollave, me masë kryesore «Pajisjet fundore digjitale për nxënësit». Kjo nismë synon të krijojë kushtet pedagogjike dhe teknike për mësimdhënie mbi bazë kompjuterike në shkollat e mesme të ciklit të ulët, SHMP të ciklit të ulët dhe shkollat e posaçme.

Një nismë tjetër e Ministrisë Federale të Arsimit, Shkencës dhe Kërkimeve në vitin aktual shkollor është përforcimi i konsulencës psikologjike për shkollën për këdo në sektorin shkollor - nxënësit, mësuesit dhe kujdestarët. Psikologët e shkollave ndihmojnë në fitimin e kurajës së re, kapërcimin e vështirësive dhe për të zhvilluar perspektiva motivuese për të ardhmen.

Qëndroni të shëndetshëm!

Me respekt,

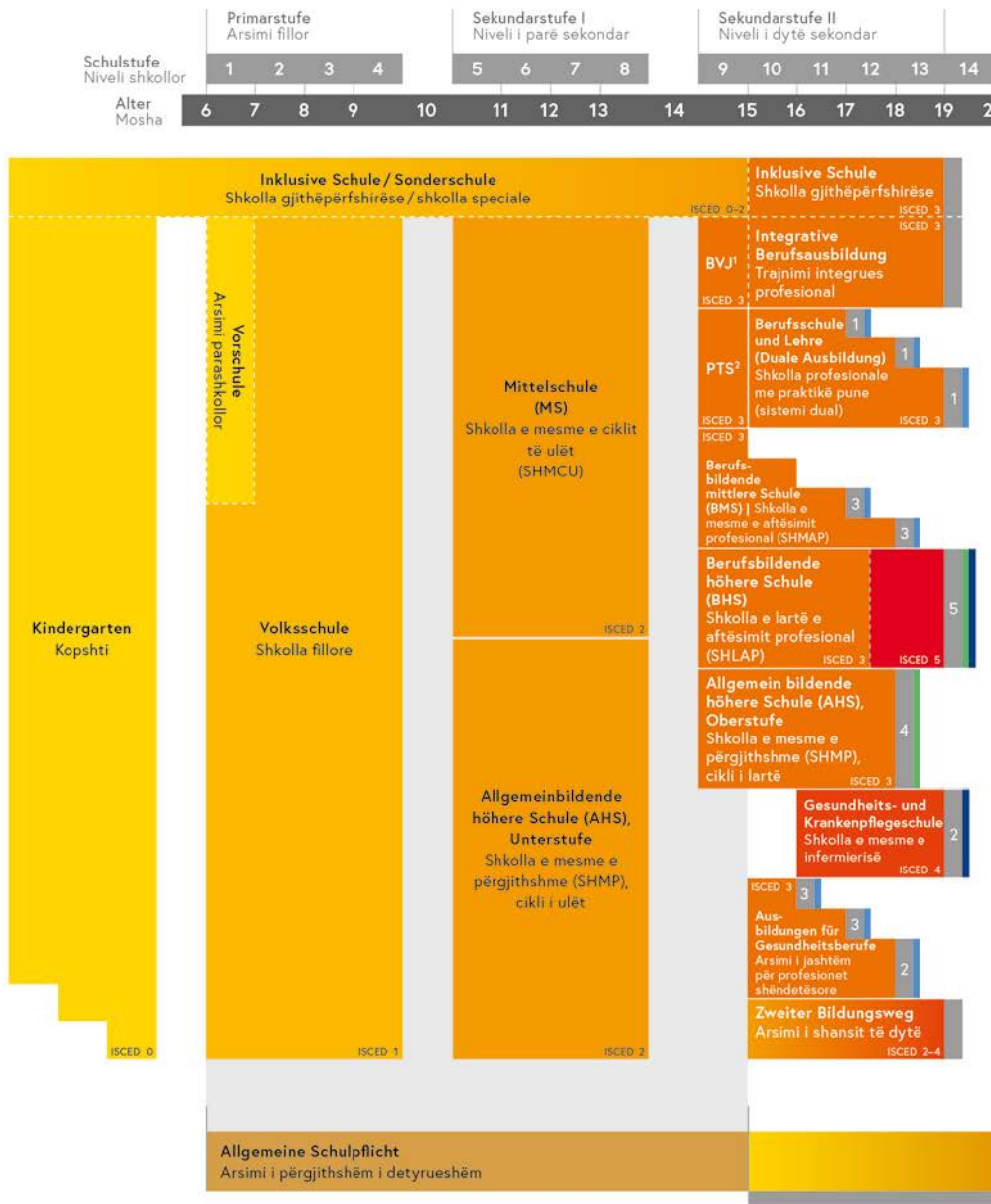

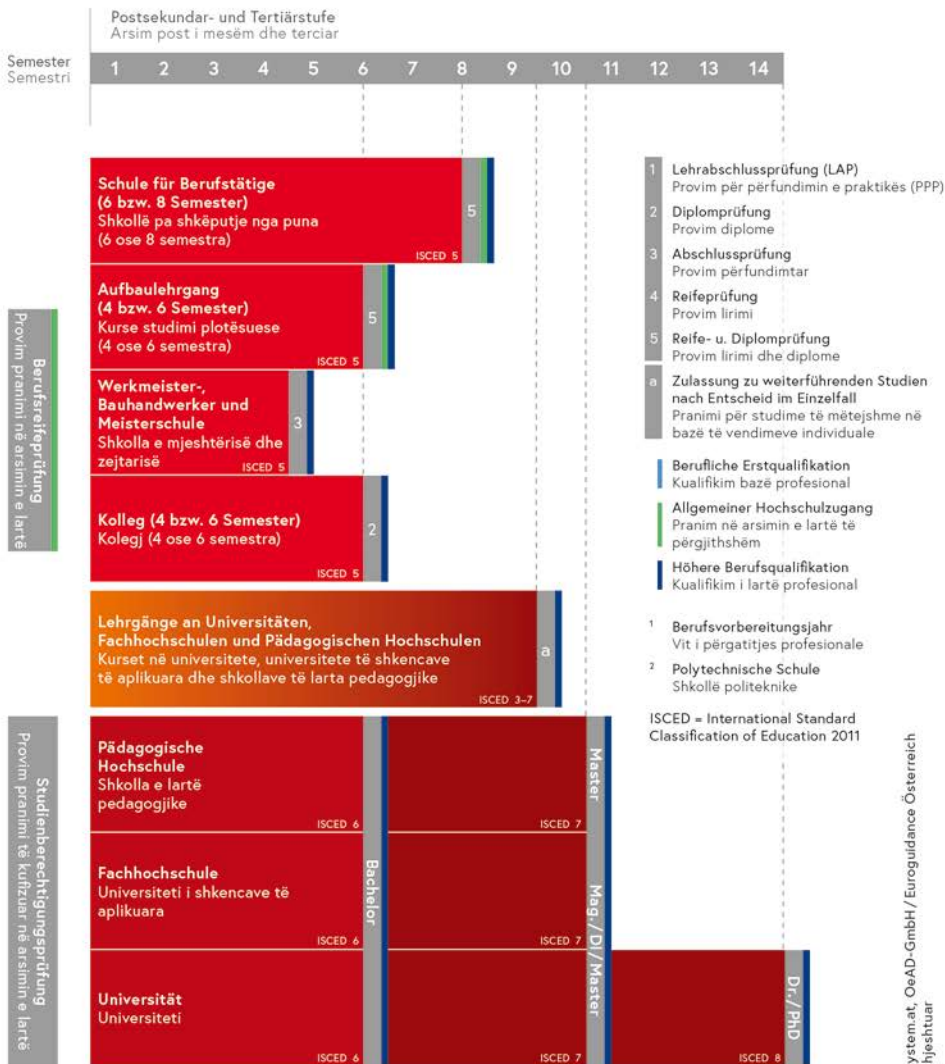
Heinz Faßmann

Ministri Federal i Arsimit, Shkencës dhe Kërkimeve

Das österreichische Bildungssystem / Sistemi arsimor austriak

Kopshti

Institucionet arsimore fillore

Institucionet fillore - si p.sh. kopshtet - janë institucioni i parë arsimor në jetë në të cilën kryhet një **promovim tërësor i zhvillimit të fëmijëve**, duke marrë parasysh moshën e tyre dhe aftësitë dhe nevojat e tyre individuale. Ndjekja e një institucioni arsimor fillor duhet t'u mundësojë fëmijëve fillimin më të mirë të mundshëm për karrierën e tyre arsimore, duke rritur dhe mundësitë e tyre arsimore.

Si institucione arsimore fillore kuptohen **modele të ndryshme institucionesh**. Nga njëra anë, këto përfshijnë institucionet për fëmijët deri në vitin e tretë, si çerdhe ose sallat e kujdesit, dhe nga ana tjetër kopshtet e fëmijëve të frekuentuara nga tre deri në gjashtë vjeç. Ka edhe objekte me moshë të përziera si p.sh. shtëpitë e fëmijëve ose grupet e fëmijëve. Përcaktimet për modelet mund të ndryshojnë në varësi të landit. Kujdesi për fëmijë ofrohet dhe përmes shërbimit të prindërve gjatë ditës, që kujdesen për fëmijët kryesisht në ambiente private.

Për të pasur mundësinë e punës si mësues i fillores në një institucion arsimor fillor, trajnimi duhet të kryhet në një institucion të arsimit fillor (BAfEP), ose në formën e shkollës pesëvjeçare (SHLAP) ose në një kolegji. Trajnimi në kolegji mbyllet me një provim diplome. Kërkesa për pranimit është provimi i lirim, provimi i pranimit të kufizuar në arsimin e lartë ose provimi i pranimit në arsimin e lartë. Kohëzgjatja e trajnimit është dy vjet ose pesë deri në gjashtë semestra.

Regjistrimi

Rekomandohet një regjistrim i hershëm për një vend në një institucion të arsimit fillor. Për më shumë informacion, shihni lidhjen e mëposhtme: www.oesterreich.gv.at > Geburt > Behördenwege

Frekuentim jokontribues gjysmëditor, i detyrueshëm

Fëmijët që kanë arritur pesë vjeç deri më 31 gusht të vitit përkatës janë të detyruar të frekuentojnë institucionet e përshtatshme të arsimit fillor të paktën **katër ditë në javë për 20 orë**. Përrjashtimi nga kontributi nuk përmban ushqimin dhe pjesëmarrjen në oferta speciale (p. sh. udhëtime). Institucionet e arsimit fillor janë të përshtatshme nëse kanë mbështetje për gjermanishten si gjuhë arsimimi.

Frekuentimi i detyruar zgjat deri më 31 gusht pas arritjes së moshës gjashtë vjeç. Fëmijët që frekuentojnë shkollën para kohe përjashtohen nga detyrimi për frekuentim.

Frekuentimi i detyruar zbatohet gjatë gjithë vitit të kopshtit, me përjashtim të ditëve të pushimit shkollor të rregulluara me ligjin e landit, një pushimi prej pesë javësh, në rastin e një sëmundjeve të fëmijës, prindit apo kujdestarit dhe në rastin e ngjarjeve të jashtëzakonshme.

Me kërkesë të prindërve apo kujdestarit ligjor ndaj landit, fëmijët mund të lirohen nga frekuentimi i detyruar në institucionet e përshtatshme të arsimit fillor për shkak të një paaftësie, një nevoje të veçantë për arsim të posaçëm, për arsye mjekësore ose për shkak të distancës apo gjendjes së vështirë të rrugës mes vendbanimit dhe institucionit më të afërt të përshtatshëm.

Një kërkesë për përmbushjen e frekuentimit të fëmijës mund të bëhet edhe në kontekstin e arsimit shtëpiak ose me shërbim prindërimi. Kjo presupozon se nuk ka ndonjë nevojë për mbështetje në gjuhën gjermane për arsimin dhe se përmbushja e detyrave të arsimit dhe arsimit cilësor është i garantuar.

Informacione të mëtejshme për frekuentimin e detyruar ofrohet nga zyra e landit përkatës ose nga magjistrati i qytetit të Vjenës.

Mbështetja e hershme gjuhësore

Institucionet e përshtatshme të arsimit fillor duhet të mbështeten që nga fillimi në **kompetencat gjuhësore të fëmijëve**, ku duhet kryer një mbështetje e gjuhës gjermane në arsim që nga mosha katërvjeçare. Shqyrtimi i këtyre kompetencave zhvillohet në kontekstin e vlerësimeve të proficiencës gjuhësore uniforme në mbarë vendin - «BESK (DaZ) KOMPAKT» - nga mosha trevjeçare në institucionet e arsimit fillor, si dhe nga shkolla gjatë procesit të regjistrimit të nxënësve. Për mbështetje të qëndrueshme gjuhësore, përdoret një fletë dorëzimi nga institucioni i arsimit fillor për shkollën e detyrueshme, e cila jep informacion mbi pikat e forta dhe fushat pranueshme gjuhësore të fëmijës, duke ofruar kështu një pikënisje konkrete për planifikimin e mëtejshëm të mbështetjes.

www.bmbwf.gv.at

> Themen > Elementarpädagogik

Shkolla fillore

Arsimi i përgjithshëm i detyrueshëm

Për të gjithë fëmijët që jetojnë përgjithmonë në Austri, ka arsim të përgjithshëm të detyrueshëm nëntëvjeçar. Fëmijët që kanë ditëlindjen e 6-të deri dhe më 1 shtator duhet të frekuentojnë shkollën me vitin shkollor që fillon në këtë shtator dhe duhet të regjistrohen në një shkollë fillore nga prindërit apo kujdestarët e tyre.¹ **Regjistrimi i nxënësve** i ofron fëmijës një vend në shkollë, preferohet të jetë në shkollën ku kryhet regjistrimi, ose në një shkollë në afërsi nëse numri i nxënësve në shkollën e parë është shumë i lartë. Caktimi i vendit të shkollës kryhet nga shkolla apo drejtoria përgjegjëse arsimore.

Gatishmëria për shkollë

Gjatë regjistrimit të nxënësve përcaktohet nëse fëmija do të jetë gati për shkollë. Për këtë qëllim administratorët e shkollës mund të përdorin një metodë të re shtesë. Ky i ashtuquajtur **verifikim regjistrimi** tregon nivelin zhvillimor të fëmijës dhe, nëse është nevoja, u mundëson shkollave dhe prindërve të marrin **mbështetje** optimale që përpara se të nisin shkollën. Merret parasysh edhe informacioni nga kopshti. Fëmija konsiderohet gati për shkollë nëse mund të ndjekë mësimet në klasën e parë dhe nuk stërmundohet. Nëse fëmijës i kërkohet të frekuentojë shkollën, por nuk është gati për shkollë, mund të regjistrohet në nivelin parashkollor.

1 Nëse fëmija ka lindur përpara datës së përcaktuar të lindjes, kjo datë mund të përdoret si «ditëlindje» sipas pasaportës së nënës dhe fëmijës. Kjo do të thotë se me gjasë frekuentimi i detyruar do të shtyhet me një vit. (Shembull: Data e përcaktuar e lindjes është 15 shtatori, por fëmija ka lindur më 1 shtator. Nëse përdorni 1 shtatorin si ditëlindje, fëmija duhet të shkojë në shkollë këtë shtator, nëse përdorni 15 shtatorin, i duhet të shkojë në shkollë vitin e ardhshëm.) Kujdestarët ligjorë duhet ta deklarojnë këtë gjatë regjistrimit në shkollë dhe të marrin me vete pasaportën e nënës dhe fëmijës.

Nëse kjo nuk mund të vendoset në mënyrë të sigurt në datën e parë të verifikimit për regjistrim në shkollë **njohuritë e gjermanishtes** do të kontrollohen më në detaj në një datë të mëvonshme. Është shumë e rëndësishme që fëmija të mund t'i ndjekë mësimet nga ana gjuhësore. Nëse rezulton se aftësitë e fëmijës në gjermanisht nuk janë të mjaftueshme, fëmijës i jepet mësim në një klasë me mbështetje të posaçme për gjermanishten ose në kurset e mbështetjes së gjermanishtes.

Frekuentimi i **nivelet të arsimit parashkollor** për moshën shkollore, por jo për fëmijët e gatshëm për shkollë, kryhet në klasat e tyre parashkollore ose në mësimet të përbashkëta me klasën 1 ose klasën 1 dhe 2 të shkollës. Për nivelin parashkollor, ka një kurrikulë të veçantë.

Fëmijët që nuk janë ende të moshës shkollor, që kanë ditëlindjen e tyre të 6-të deri më 1 mars të vitit kalendarik në vijim, por që janë gati për shkollë mund të regjistrohen **para kohe** në klasën e parë. Parakushti për këtë është që vlerësimi i gatishmërisë për shkollë të jetë pozitiv dhe që prindërit të kryejnë një kërkesë me shkrim kundrejt administratës së shkollës.

Informacioni për **format gjithëditore të kujdesit** mund të merret nga drejtoritë përkatëse arsimore.

Vlerësimi i performancës

Prindërit ose kujdestarët mund të vendosin në forumin e klasës në fillim të nivelit të parë, nëse vlerësimi në klasë duhet bërë me **nota numerike apo në ndonjë formë tjetër**. Por në fund të klasës 2 dhe në klasat e mëposhtme duhet dhënë vlerësim me nota numerike. Përveç certifikatës të gjithë nxënësit dhe prindërit kryejnë **diskutime tek e tek** me mësuesin për arritjet dhe ecurinë e fëmijës.

Kur **regjistrohemi për shkolla private** rekomandohet të kontaktoni administratën përkatëse të shkollës në kohë të mjaftueshme përpara regjistrimit të nxënësit. Jo të gjitha shkollat private kanë të drejtën e aksesit publik. Nëse prindërit vendosin të kenë një shkollë private pa të drejta publike, kjo i duhet raportuar drejtorisë arsimore përpara nisjes së vitit shkollor.

Në semestrin 1 të klasës 4 kujdestarët ligjorë informohen dhe këshillohen për **arsimimin e mëtejshëm** të fëmijës së tyre, që rekomandohet sipas interesave dhe arritjeve (p. sh. në kuadrin e takimit me prindër).

www.bmbwf.gv.at

> Themen > Schule > Das österreichische Schulsystem >

Die Schularten

Shkolla e mesme
e ciklit të ulët

Objektivi i shkollës së mesme të ciklit të ulët

Që nga viti shkollor 2020/21, shkolla e mesme e ciklit të ulët (SHMCU) ka zëvendësuar shkollën e re të mesme të ciklit të ulët (SHRMCU) si shkollë e detyruar për 10–14-vjeçarët. Të gjithë nxënësit mund të ndjekin një shkollë të mesme cikli të ulët pas përfundimit të suksesshëm të shkollës fillore.

Synimi i shkollës së mesme të ciklit të ulët është të mbështesë secilin nxënë individualisht në mënyrën më të mirë të mundshme në kuadrin e shanseve të barabarta. Përmes një arsimimi dhe orientimi të shëndoshë të karrierës, nxënësin marri këshillim të posaçëm për të garantuar fundin shkollës së mesme të ciklit të ulët. Në thelb, në shkollën e mesme të ciklit të ulët, të gjithë nxënësit i marrin mësim të gjitha lëndët së bashku në klasë. Në lëndët gjermanisht, matematikë dhe gjuhë e gjallë e huaj (anglisht), si dhe në lëndët e detyrueshme të fokusit (të zgjedhura nga shkolla), mësuesit kanë masa të ndryshme pedagogjike për t'i mbështetur sa më mirë nxënësit. Kjo përfshin **mësimdhënien në ekupe (Teamteaching), formimin e grupeve fleksibël dhe kurset mbështetëse dhe për përmirësim të notës.**

Kurrikula e shkollës së mesme të ciklit të ulët

Kurrikula e SHMP-së përfshin kërkesën tradicionale të performancës së SHMP të ciklit të ulët, së bashku me një kulturë të re nxënieje dhe mësimdhënieje. **Orientimi drejt potencialeve dhe talenteve të fëmijëve** është në plan të parë. **Konsulenca arsimore dhe orientimi për karrierën** krijojnë një bazë optimale për vendimin e mëtëjshëm për drejtimet e ardhshme arsimore dhe profesionale.

Përveç formave të posaçme të muzikës në shkollën e mesme të ciklit të ulët dhe shkollat e mesme të ciklit të ulët sportive, kurrikula e SHMCU-së mundëson katër **fusha të mundshme prioritare**:

- Shkencat gjuhësore-filologjike-humane
- Shkencore-matematike
- Ekonomike-jetike
- Muzikore-krijuese

Për më tej, mund të caktohet prioritete të mëtejshme të pavarura në vendndodhjet përkatëse të shkollave.

Shkollat e shumta të mesme të ciklit të ulët ofrojnë **forma të kujdesit gjatë gjithë ditës**. Informacioni mund të merret në drejtorinë kompetente arsimore.

Vlerësimi i performancës dhe arsimimi i mëtejshme dhe drejtimet e karrierës

Nga klasa 6 e këtij lëndët me detyrim gjermanisht, lënda e parë e gjallë e huaj dhe matematika u caktohet një nga dy niveleve të performancës **Standard SHMP** dhe **Standard**.

Një vlerësim në lidhje me nivelin e performancës **Standard SHMP** korrespondon me vlerësimin në nivelin e SHMP të ciklit të ulët dhe shfaqet përkatësisht në certifikatë. Nëse një performancë sipas kërkesave minimale të nivelit **Standard SHMP** nuk është më e pozitive, **standardi** i caktohet nivelit të performancës pas kryerjes së të gjitha masave mbështetëse dhe vlerësohet përkatësisht. Në të dy nivelet e performancës, ruhet në shkallë vlerësimi me pesë pjesë, «Shumë mirë» në nivelin e performancës **Standard** përkon me «Kënaqshëm» në nivelin e performancës **Standard SHMP** dhe «Mirë» në nivelin e performancës

Standard përkon me «Kënaqshëm» në nivelin e performancës **Standard SHMP**. Përdoren masa të ndryshme diferencimi sipas vendimit të pavarur të shkollave.

Nivelet individuale të mëimit dhe të performancës regjistrohen në «**Ergänzenden differenzierenden Leistungsbeschreibung**» (përshkrimi i shërbimit diferencues suplementar), që shpërndahet më tej me dëftesën vjetore në klasën 5 deri 7 dhe dorëzohet me mesazhin e shkollës në klasën 8. Ecuria e nxënies, si dhe vendimet e drejtimit arsimor dhe të karrierës, trajtohen në «**Kinder-Eltern-Lehrer/innen – Gespräche**» (bisedat fëmijë-prindër-mësues).

Nxënësit me nevoja të veçanta arsimore kanë gjithashtu mundësinë të ndjekin një shkollë të mesme në një formë gjithëpërfshirëse. Një shkollë e përshtatshme e mesme kërkohet individualisht, në konsultim me drejtoritë përkatëse arsimore, me përfshirjen e prindërve. Përgjegjësit për diversitetin të drejtorisë përkatëse arsimore mbështesin kujdestarët ligjorë dhe vendndodhjen e re të shkollës në krijimin e kushteve më të mira të mundshme për shkollimin gjithëpërfshirës të nxënësit, aftësinë e kufizuar të tij dhe nevojat individuale. Pedagogët e kualifikuar janë në dispozicion për mbështetjen. Mësimdhënia dhe vlerësimi kryhet sipas kurrikulës përkatëse të përcaktuar në vendimin e SPF. Mësimdhënia e përbashkët krijon një larmi të gjerë mundësish për fëmijët dhe të rinjtë me dhe pa aftësi të kufizuara që të kenë përvoja të përbashkëta në nxënie.

Përfundimi i suksesshëm i shkollës së mesme u jep të drejtën nxënësve - në varësi të objektivit të arritur arsimor - të ndjekin një shkollë politeknike ose të mesme të aftësimit profesional, ose të lartë.

www.bmbwf.gv.at

> Themen > Schule > Das österreichische Schulsystem >

Die Schularten

Shkolla
përfshirëse /
e posaçme

Nevojat e posaçme arsimore

Kujdesi shkollor për fëmijët dhe adoleshentët me nevoja të posaçme arsimore (SPF) mund të zhvillohet me kërkesë të prindërve ose kujdestarëve në një shkollë gjithëpërfshirëse ose në një shkollë posaçme. SPF përcaktohet ose me kërkesë të kujdestarëve ligjorë ose ex officio nga drejtoria arsimore.

Mësimdhënia gjithëpërfshirëse krijon një larmi të gjerë mundësish për fëmijët dhe të rinjtë me dhe pa aftësi të kufizuara që të kenë përvoja të përbashkëta në nxënie. Nxënësve me nevoja të posaçme arsimore mund t'u jepet mësim në formë gjithëpërfshirëse në shkollën fillore, në shkollën e mesme të ciklit të ulët, në nivelin më të ulët të shkollës së mesme të përgjithshme, shkollën politeknike dhe shkollën njëvjeçare në shtëpi.

Shkolla e posaçme përfshin nëntë klasa, me klasën e fundit që shërben si një vit përgatitor profesional.

Nxënësve me nevoja të posaçme arsimore u jepet mësim edhe në shkollat gjithëpërfshirëse, edhe në shkollat e posaçme sipas kurrikulës së përcaktuar në vendimin përkatës të SPF. Kjo përfshin kurrikulat shkollës së zakonshme, si dhe kurrikulat e shkollës së posaçme.

Për studentët me SPF, si në shkollat gjithëpërfshirëse edhe në shkollat e posaçme - me pëlqimin e administratorit të shkollës dhe autoritetit shkollor përgjegjës - ekziston mundësia e plotësimit vullnetarisht të klasës 11 dhe 12.

www.bmbwf.gv.at

> Themen > Schule > Das österreichische Schulsystem >
Die Schularten

Shkolla e posaçme ose shkolla gjithëpërfshirëse

Vendndodhja e shkollës	Shkolla e posaçme	Shkolla gjithëpërfshirëse
Kohëzgjatja	Nëntë vjet duke përfshirë vitin e përgatitjes profesionale	Katër vjet të shkollës fillore Katër vjet të shkollës së mesme të ciklit të ulët ose në nivelin më të ulët të SHMP Një vit i shkollës politeknike ose shkollës njëvjeçare në shtëpi
Viti shkollor 11 dhe 12 me vullnet të lirë	Me pëlqimin e drejtorisë arsimore dhe administratorit të shkollës	Me pëlqimin e drejtorisë arsimore dhe administratorit të shkollës
Pikat kryesore	Mbështetje intensive pedagogjike në vende të specializuara në grupe të vogla të të mësuarit	Mësimdhënia e përbashkët për fëmijë dhe adoleshentë, me dhe pa SPF, me mbështetje intensive sipas sfidave të veçanta
Kurrikula dhe vlerësimi	Mësimdhënia sipas kurrikulës së përcaktuar në vendimin e SPF	Mësimdhënia sipas kurrikulës së përcaktuar në vendimin e SPF
Kalimet	Në varësi të kurrikulës, ose kalim i shoqëruar në botën profesionale ose, nëse mësimi është kryer sipas kurrikulës së shkollës së mesme të ciklit të ulët ose niveleve më të ulëta të SHMP dhe kërkesave e shkollës për një kalim në nivelin e dytë sekondar, kalohet shkollën e mesme sekondare ose të lartë.	Në varësi të kurrikulës, ose kalim i shoqëruar në botën profesionale ose, nëse mësimi është kryer sipas kurrikulës së shkollës së mesme të ciklit të ulët ose niveleve më të ulëta të SHMP dhe kërkesave e shkollës për një kalim në nivelin e dytë sekondar, kalohet shkollën e mesme sekondare ose të lartë.

Shkolla politeknike

Përgatitja për jetën profesionale

Shkolla politeknike mbyllet në klasën 8 dhe përfshin një klasë. Nxënësit përgatiten për pjesën tjetër të jetës së tyre në vitin e 9-të ose në rastin me vullnet të lirë në vitin e 10-të apo të 11-të shkollor në veçanti për jetën profesionale duke thelluar dhe zgjeruar arsimin e tyre të përgjithshëm, orientimin gjithëpërfshirës profesional dhe duke përfituar trajnimin bazë profesional në një fushë me zgjedhje, si dhe duke forcuar aftësitë e tyre personale dhe shoqërore.

Përmes mësimdhënies prej 32 orësh në javë, përftohen **njohuritë dhe aftësitë bazë profesionale** që të kualifikohen në mënyrën më të mirë të mundshme për sistemin dual² dhe për transferimin në shkollat e mesme. Autonomia e shkollës, shtrirja javore për orë në lëndët e përgjithshme të detyrueshme dhe në lëndën e detyrueshme me zgjedhje mund të përshtatet me interesat e nxënësve dhe strukturave rajonale ekonomike.

Nxënësit me nevoja të veçanta arsimore marrin mësim të integruar në bazë të kurrikulës për vitin përgatitor profesional në shkollën politeknike.

Kompetenca e zgjedhjes së karrierës

Sa i përket zhvillimit të **kompetencës së zgjedhjes së karrierës**, fokusi i shkollës politeknike është në orientim, njohjen e pikave të forta dhe dobësive personale, përputhjen e ideve dhe dëshirave profesionale dhe njohjen e zgjeruar me mjedise të ndryshme pune.

2 Shih kapitullin «Shkolla profesionale»

Në **subjektet e arsimit të detyrueshëm** (p. sh. ambienti profesional dhe i jetesës, gjuha gjermane dhe komunikimi, gjuha e huaj e gjallë, matematika e aplikuar, arsimi politik, ekonomia dhe ekologjia, aktivitetet dhe sportet), ofrohet një arsim i përgjithshëm i thelluar dhe i zgjeruar.

Arsimi bazë profesional mësohet në zonat e specializuara (si një paketë lëndësh alternative të detyrueshme). Ata korrespondojnë me fushat e mëdha profesionale të ekonomisë, marrjen e aftësive themelore, zotësive dhe njohurive (kualifikimet kryesore). Mësimi i kompetencës dhe praktikës promovon talentet individuale dhe motivimin e nxënësve.

Departamentet

Nga **shtatë departamente**, të strukturuar në dy grupe (teknologji dhe shërbime), mund të zgjidhet sipas interesave dhe prirjeve profesionale:

- Metal
- Elektro
- Dru
- Ndërtim
- Tregti dhe zyra
- Shëndeti, bukuria dhe shoqërore
- Turizëm

Në kontekstin e autonomisë së shkollës, departamentet mund të kombinohen ose, nëse e kërkon shkalla e interesit profesional të një grupi mjaftueshëm të madh nxënësish dhe struktura e ekonomisë rajonale, ofrohet departamente shtesë (p. sh. mekatronika).

Që nga futja e një kurrikule të re me shtatorin 2020, viti mësimor është i ndarë në tri faza. Në fillim të vitit shkollor ka një fazë orientimi (4 deri në 8 javë) dhe një fazë opsional fokusi (kohëzgjatja maksimale deri në fund të semestrit 1). Kjo pasohet nga intensifikimi i arsimit bazë profesional në departamentin e zgjedhur.

Faza e orientimit në fillim të vitit shkollor u ofron studentëve mundësinë për t'u njohur me të gjitha fushat e ofruara në shkollë. Lënda e detyrueshme «ambienti profesional dhe i jetesës» ka një funksion ndërdisiplinor dhe rrjetëzimi. Në këtë fazë, instrumente të ndryshme përdoren për të analizuar interesat dhe potencialet e studentëve për t'i mbështetur ata në zgjedhjet e fushave. Nëpërmjet eksplorimit të kompanive dhe profesionale në seminaret e trajnimit dhe institucionet jashtëshkollore, si dhe përmes ditëve praktike profesionale (praktika provë) në kompani, mbështetet zgjedhja e karrierës.

Faza e fokusit (fakultative) plotëson departamentin e zgjedhur me përmbajtje nga deri në dy fusha të tjera, në mënyrë që studentët të mund të fitojnë njohuri specifike në fusha të tjera profesionale dhe kështu të fitojnë perspektiva të reja për zgjedhjen e tyre të karrierës.

Nëse kanë një diplomë pozitive nga shkolla politeknike (në klasën 9), nxënësit fitojnë, ndër të tjera, të drejtën për të kaluar në klasën 1 të një shkolle të mesme profesionale ose të lartë pa një provim pranimi.

www.bmbwf.gv.at

> Themen > Schule > Das österreichische Schulsystem

> Die Schularten

pts.schule.at

Shkolla e nivelit
të parë
sekondar e
përgjithshme

Arsimi i përgjithshëm i thelluar

Shkollat dytësore të përgjithshme (SHMP) kanë për detyrë t'u ofrojnë nxënësve një arsim të përgjithshëm dhe të thelluar, dhe në të njëjtën kohë t'i përgatitin për universitet.

SHMP përfshin një cikël katërvjeçar të ulët dhe një cikël katërvjeçar të lartë, i cili përfundon me provimin e lirit (matura).

Parakusht për hyrjen në klasën 1 të SHMP është:

- një përfundim i suksesshëm i klasës 4 të shkollës fillore (në Gjermanisht, Lexim, Shkrim dhe Matematikë «Shumë mirë» ose «Mirë»)
- ose një deklaratë nga konferenca shkollore e shkollës fillore që pavarësisht vlerësimit «Kënaqshëm» në këto lëndë të detyrueshme, nxënësi ka shumë të ngjarë të përmbushë kërkesat e shkollës së mesme të përgjithshme për shkak të arritjeve të tjera
- ose një provim regjistrimi.

Format e arsimit dytësor të përgjithshëm

Me cikël të ulët (klasa 1 deri në 4) dhe cikël të lartë (klasa 5 deri në 8):

- **Gymnasium** me konsideratë të veçantë të përmbajtjes arsimore gjuhësore, humaniste dhe shoqërore
- **Realgymnasium** me konsideratë të veçantë të përmbajtjes arsimore shkencore dhe matematikore
- **Wirtschaftskundliches Realgymnasium** me konsideratë të veçantë të përmbajtjes arsimore të shkencës ekonomike dhe të jetesës (duke përfshirë praktikën)

Vetëm me ciklin e lartë: **Oberstufenrealgymnasium** me konsideratë të veçantë të përmbajtjes arsimore gjuhësore, shkencore dhe muzikore-krijuese

Forma të posaçme

- Aufbaugymnasium dhe Aufbaurealgymnasium (sidomos për nxënësit me dëftesë lirimi të shkollimit të detyrueshëm për t'u mundësuar marrjen e një kualifikimi për hyrje në universitet. Ky zakonisht është rasti për ata që kanë përfunduar me sukses një shkollë fillore tetëvjeçare. Megjithatë, këto mbahen shumë rrallë tanimë.)
- Gymnasium, Realgymnasium dhe Wirtschaftskundliches Realgymnasium për profesionistët
- SHMP me një fokus në artet dhe sportet me testin e aftësisë
- SHMP për pakicat gjuhësore (sllovenisht, kroatisht, hungarisht)
- Werkschulheim (pesëvjeçare)
- Shkollat e gramatikës dhe shkollat e mesme me mësimin e shtuar të gjuhëve të huaja (informacioni i mëtejshëm mund të merret nga drejtoritë arsimore)

Për forma të tjera të veçanta (p. sh. fokus në shkencën kompjuterike, shkenca natyrore, sportet konkurruese), të cilat zhvillohen në eksperimente shkollore dhe shkollat e mesme të përgjithshme me shkolla me konvikt (publike dhe private) ofrohen nga drejtoritë arsimore.

Zgjedhjet e detyrueshme

Sa më poshtë vlen për të gjitha llojet e shkollave: Nga klasa 6 e këtij (klasa 10), zgjedhësit e detyrueshëm duhet të zgjidhen në rangun e përgjithshme prej gjashtë (Gymnasium, Oberstufenrealgymnasium) ose tetë

(Realgymnasium) ose dhjetë (Wirtschaftskundliches Realgymnasium) në javë. Megjithatë, kjo masë mund të ndryshohet në mënyrë autonome nga shkolla (minimumi katër orë, maksimumi dhjetë orë).

Brenda kuadrit të autonomisë së shkollës, çdo SHMP ka mundësi të harmonizojë diapazonin e subjekteve të mësimdhënies sipas situatës së vet konkrete, si në notat më të ulëta, ashtu edhe në më të lartat, në një farë mase. Mund dhe të miratohen kurrikula të pavarura të shkollës.

Dëftesa e liritimit është e drejta për të studiuar në universitete, universitete të shkencave të aplikuara dhe shkollat e larta pedagogjike.

Për provimin e liritimit shihni kapitullin «Matura në SHMP dhe SHLAP»!

www.bmbwf.gv.at

> Themen > Schule > Das österreichische Schulsystem >
Die Schularten

> Themen > Schule > Schulpraxis > Die Zentralmatura

Shkolla profesionale

Sistemi dual

Shkolla profesionale është një nga dy vendet e të mësuarit të **sistemit dual (praktikë)**. Trajnimi praktik zhvillohet në kompani ose në një institucion trajnimi, të rinjtë lidhin një **kontratë praktike** ose **kontratë trajnimi**.

Shkolla profesionale ka për detyrë të plotësojë trajnimin në kompani dhe të zgjerojë arsimin e përgjithshëm.

Në varësi të praktikës, trajnimi zgjat dy deri në katër vjet, por zakonisht **tri vjet**. Për po aq kohë **praktikantët** ndjekin shkollën profesionale, e cila është një shkollë e detyrueshme. Koha e mësimdhënies në shkollën profesionale është pjesë e kohës së punës. Ndërsa ndjek shkollën profesionale, praktikanti merr të ardhurat e një praktikanti.

Mësimet në shkollën profesionale ofrohen:

- **gjatë gjithë vitit**, d.m.th. të paktën një ditë të plotë të shkollës ose të paktën dy gjysmëditë shkollore në javë,
- **gjatë kursit**, d.m.th. të paktën tetë javë, ose
- **sezonalisht**, d.m.th. vetëm brenda një sezoni të caktuar.

Praktikat

Ka rreth **200 praktika** në grupet e mëposhtme të mësimimit:

- Ndërtim
- Zyra, administrim, organizim
- Kimi
- Printim, fotografi, grafikë, përpunim letre

- Inxhinieri elektrike, elektronikë
- Gastronomi
- Shëndet dhe kujdesi për trupin
- Tregti
- Dru, qelq, tingull
- Teknologji informacioni dhe komunikimi
- Mjete jetese dhe argëtimi
- Teknologji metali dhe inxhinieri mekanike
- Tekstile, modë, lëkurë
- Kafshë dhe bimë
- Transport dhe magazinim

Pas përfundimit të praktikës, mund të kryhet **provimi për përfundimin e praktikës**. Ai përbëhet nga një ekzaminim praktik dhe teorik (me shkrim dhe me gojë). Nëse studentët kanë përfunduar klasën e fundit të shkollës profesionale pozitivisht, provimi për përfundimin e praktikës përbëhet vetëm nga provimi praktik.

Me kalimin me sukses të provimit për përfundimin e praktikës, p.sh. mundësohen rastet e mëposhtme për **kualifikim të mëtejshëm**:

- Provimi i mjeshtërisë për zeje, ku pjesët e provimeve lihen jashtë
- Provimi i kualifikimit për një tjetër zanat të rregulluar me ligj
- Provimi i pranimit në arsimin e lartë për të pasur mundësinë për të studiuar

Matura profesionale / Praktikë me provim lirimi

Si pjesë e Iniciativës BMBWF «Berufsmatura / Lehre Mit Reifeprüfung» (Matura profesionale / Praktikë me provim lirimi), ekziston mundësia e ndjekjes së kurseve përgatitore për **provimin e pranimit në arsimin e lartë** gjatë periudhës së mësimet. Nuk ka kosto për kurset përgatitore dhe provimet për praktikantët.

Trajnimi profesional individual

Trajnimi profesional individual në përputhje me § 8 b BAG ofrohet si praktikë me një **periudhë të zgjeruar praktike** (zgjatje me një ose dy vjet) ose në formën e një **kualifikimi të pjesshëm** në një praktikë.

Kjo bën të mundur përgjigjen e duhur ndaj aftësive dhe nevojave individuale të të rinjve. Trajtimi profesional individual përmbillet edhe në një kompani të praktikës apo institucion trajnimi, si dhe në shkollën profesionale.

www.bmbwf.gv.at

> Themen > Schule > Das österreichische Schulsystem >
Die Schularten

www.abc.berufsbildendeschulen.at

Shkolla e mesme e aftësimit profesional

Trajnimi profesional

Shkollat e mesme të aftësimit profesional (SHMAP) marrin **një deri në katër vjet**. SHMAP me një periudhë trajnimi prej një ose dy vjetësh ofrojnë trajnim bazë profesional, ata me një periudhë trajnimi prej tre deri katër vjet me një provim përfundimtar të një **trajnimi të përfunduar profesional**.

Parakusht për të marrë pjesë në një SHMAP është **përfundimi i suksesshëm i klasës 8 të shkollës**.

Në disa raste kërkohet një **provim pranimit**. Pas ndjekjes së suksesshme të një shkolle politeknike, provimi i pranimit lihet jashtë, për SHMAP një- dhe dyvjeçare, si dhe në shkollat teknike bujqësore nuk ka provim pranimit.

Për frekuentimin e një SHMAP me fokus sportiv ose artistik, nevojitet padyshim një provim pranimit.

Trajnim në fusha të ndryshme

- **Shkollat teknike, komerciale dhe artizanale**
(tre ose katër vjet)
Disiplinat: Art dhe dizajn, ndërtimtari, inxhinieri kimike, elektronikë dhe inxhinieri kompjuterike, inxhinieri elektrike, inxhinieri e fluturimit, teknologji e ndërtimit, teknologji e informacionit, teknologji e arkitekturës së brendshme dhe e drurit, inxhinieri mekanike, mekatronikë, inxhinieri e medias dhe menaxhim printimi
- **Shkolla tregtare** (trevjeçare)
trajnim në profesione në të gjitha degët e biznesit dhe administratës;
Shkolla komerciale për atletë (të lartë) konkurruese (katër vjet)

- **Shkolla teknike për profesione ekonomike** (një-, dy- dhe trevjeçare)
Trajnim në profesionet ekonomike dhe turistike
Specializime të pavarura shkollore, p. sh.: shëndeti dhe çështjet sociale, të ushqyerit
- **Shkolla e modës** (trevjeçare)
Trajnim si specialist në sektorin e modës dhe të veshjeve
Specializimet të pavarura shkollore, p. sh. Menaxhimi i operacioneve të aplikuara, tregti dhe dizajn
- **Shkolla e menaxhimit hotelerik, shkolla e turizmit, shkolla e mikpritjes** (trevjeçare)
Trajnim si specialist në sektorin e hotelerisë dhe mikpritjes ose në administrimin e llixhave, si dhe në turizëm
Specializime të pavarura shkollore, p. sh. Gastronomi, sport, kulinari
- **Shkollat për profesione sociale**
 - Shkolla teknike trevjeçare për profesionet sociale
 - Shkollat për profesionet e kujdesit social (pranimi vetëm nga mosha 17 ose 19) me pikat fokale në vijim: punë për të moshuarit, punë familjare, punë për të invalidë, mbështetje për invalidë; dëftesë në nivel specialisti (2 deri në 3 vjet) ose në nivel diplome (3 deri në 4.5 vjet); gjithashtu për njerëzit që punojnë

- **Shkolla teknike bujqësore dhe pyjore** (periudha e trajnimit dy deri në katër vjet)
Trajnimi si punëtor i kualifikuar bujqësor
Fokusi i trajnimit p. sh. Bujqësia, mbajtja e shtëpive rurale, menaxhimi i ushqimit dhe shëndetit, profesione shëndetësore dhe shoqërore
Informacioni mund të merret nga departamentet e shkollave bujqësore në qeveritë vendore.
- **Shkollat teknike për profesionet e asistentëve pedagogjike** (tre-vjeçare)
Trajnim për asistencë në detyrat arsimore dhe edukative në institucionet e arsimit fillor

Trajnime të tjera profesionale:

- **Shëndet dhe infermieri**
 - Trajnim në profesionet e asistentëve të infermierisë
 - Shkollat e mesme të infermierisë (trevjeçare, në mbarim)
[Diploma e shëndetit dhe e infermierisë: nga 2024 trajnimi në universitetet e shkencave të aplikuara në bashkëpunim me klinikat ose spitalet]
- **Akademia Federale e Sporteve** (trevjeçare)
Trajnim për sportet jashtëshkollore

Autorizimet pas përfundimit të një SHMAP tre- deri katërvjeçar

- frekuentim i drejtpërdrejtë i aktiviteteve përkatëse profesionale
- akses në profesionet e rregulluara me ligj sipas Kodit Industrial
- Frekuentimi i një kursi pasuniversitar (qëllimi arsimor i SHLAP, gjashtë semestra, me provim diplome; shih kapitullin Kolegji / Kurse studimi plotësuese)
- Mundësia për të marrë një provim pranimi në arsimin e lartë për pranimin e kufizuar në arsimin e lartë
- Kreditimi i njohurive, aftësive të provuara tashmë për ekzaminimet e përshkruara në dëftesën e provimit të kompetencës ose mjeshtërisë në zeje
- Shlyerja e provimit të sipërmarrjes për të diplomuarit e shumicës së këtyre SHMAP-ve

www.bmbwf.gv.at

> Themen > Schule > Das österreichische Schulsystem >
Die Schularten

www.abc.berufsbildendeschulen.at

www.sozialministerium.at

Shkolla e lartë e aftësimit profesional

Shkollat e larta të aftësisimit profesional (SHLAP) **ofrojnë në pesë vjet**

- një **arsim të përgjithshëm** me baza të shëndosha
- **kualifikime konkrete profesionale** në kontekstin e trajnimit më të lartë profesional
- një **trajnim praktik**.

Ju do të diplomoheni me **provimin e liritimit dhe të diplomës**.

Regjistrimi

SHLAP mund të frekuentohet nga studentët që kanë përfunduar me **sukses** klasën e 4 të shkollës së mesme të ciklit të ulët, klasën e 4 e lart të SHMP ose klasën e 9 të shkollës politeknike. Në disa raste kërkohet një **provim pranimi**.

Në institucionet arsimore për edukimin fillor dhe institucionet arsimore për pedagogjinë sociale ka një test aftësie, në SHLAP me një provim pranimi me fokus sportiv ose artistik.

SHLAP ofrohen gjithashtu për njerëzit **që punojnë** (shkollat e natës).

Trajnim në fusha të ndryshme

- **Disiplinat e larta teknike dhe komerciale të institucioneve arsimore:** Art dhe dizajn, ndërtim, inxhinieri biomjekësore dhe shëndetësore, inxhinieri kimike, elektronikë dhe inxhinieri kompjuterike, inxhinieri elektrike, inxhinieri e fluturimit, teknologji ndërtimit, dizajn grafik dhe komunikim, shkenca kompjuterike, teknologji informacioni, teknologji të

brendshme, teknologji plastike, teknologji ushqimi, shkenca të jetës dhe sporteve, inxhinieri mekanike, mekatronikë, media, inxhinieri e mediave dhe menaxhim printimi, teknologji metalesh, metalurgji dhe teknologji mjedisore, teknologjia në mjekësi, inxhinieri industriale

- **Institucioni i Arsimit të Lartë për**

- Modë
- Art dhe dizajn
- Menaxhim i produkteve dhe prezantim
- Dizajni i modës dhe dizenjimi i produktit

Trajnim për specialist të kualifikuar në sektorin e modës dhe industrinë e veshjeve

Specializimet e shkollave autonome dhe pikat e fokusit

- **Institucion i lartë arsimor për turizmin**

Trajnimi si një specialist i kualifikuar në sektorin e turizmit, specializime të pavarura shkollore dhe pika fokusi, p. sh. gjuhë e tretë e gjallë, menaxhim hotelesh dhe restorantesh, marketing digjital

- **Akademia tregtare**

Trajnim për ushtrimin e profesioneve të larta në të gjitha degët e biznesit dhe administratës. Prioritetet e trajnimit: Teknologjia e informacionit dhe e informacion-komunikimit - biznesi elektronik, menaxhimi, kontrolli dhe kontabiliteti, menaxhimi financiar dhe i rrezikut, kontrolli, praktika e biznesit dhe taksat, sipërmarrja dhe menaxhimi, menaxhimi i komunikimit dhe marketingut, menaxhimi i logjistikës, menaxhimi i cilësisë dhe sistemet e integruara të menaxhimit, menaxhimi i korporatës me orientim ekologjik, menaxhimi për... (autonomi shkollore)

Trajnim special:

- Handelsakademie – Ekonomia dhe ligji (JusHAK)
- Handelsakademie – European and International Business (EuropaHAK)
- Handelsakademie – Industrial Business
- Handelsakademie – Digital Business (DigBiz HAK)
- Handelsakademie – Komunikimi dhe informatika e medias (MediaHAK)
- Handelsakademie për sportistët e lartë
- Handelsakademie për lidërsip dhe siguri
- Handelsakademie me trajnime shtesë shkollore teknike bujqësore

- **Institucioni i arsimit të lartë për profesionet ekonomike**

Trajnim si specialist i kualifikuar në biznes, administratë - veçanërisht në sektorët socialë, shëndetësorë dhe kulturorë - si dhe në industrinë e hotelerisë, gastronomisë dhe nutricionit.

Fushat: Menaxhimi kulturor dhe kongreseve, mjedisi dhe ekonomia, menaxhimi social, si dhe projektimi i komunikimit dhe mediave

- **Institucioni i arsimit të lartë për bujqësi dhe pyje**

Trajnim si specialist i kualifikuar në specializimet e bujqësisë dhe pylltarisë: Bujqësia dhe ushqimi, vreshtaria dhe rritja e frutave, hortikultura, kopshtaria dhe relievi, pylltaria, inxhinieria bujqësore, ushqimi dhe bioteknologjia, menaxhimi mjedisor dhe i burimeve, teknologjia e informacionit në bujqësi

- **Instituti arsimor për arsimin fillor**

Trajnim për edukator kopshti, mundësi shtesë të trajnimit: Pedagogë passhkollorë, pedagogjia gjithëpërfshirëse fillore

- **Institucioni arsimor për pedagogjinë sociale**
Trajnim si pedagog social në qendrat e kujdesit shkollor dhe institucione socio-arsimore për fëmijët dhe adoleshentët dhe në punën e të rinjve jashtëshkollorë

Lejet pas përfundimit të një SHLAP

- **Studime** në universitete, universitete të shkencave të aplikuara dhe shkollave të larta pedagogjike
- **Njohja** e njohurive të përshtatshme në universitetet austriake të universiteteve dhe shkencave të aplikuara
- Akses në **profesione të rregulluara** ligjërisht sipas Kodit Industrial
- Akses në një profesion të rregulluar ligjërisht në një shtet tjetër **anëtar të BE-së**, ku akses në profesion kërkon përfundimin e suksesshëm të një arsimit universitar ose të një arsimit universitar prej (deri në) katër vjet.
- Aplikoni për **titullin e kualifikimit** inxhinier në Ministrinë Federale për Digjitalizimin dhe Biznesin ose në Ministrinë Federale për Qëndrueshmëri dhe Turizëm për të diplomuarit e kolegjeve më të larta teknike dhe të Handelsakademie Digital Business, si dhe institucionet arsimore më të larta bujqësore dhe pyjore.
- Shlyerja e **provimit për sipërmarrës**

Për provimin e liritimit dhe të diplomës shih kapitullin «Matura një SHMP dhe SHLAP»!

www.bmbwf.gv.at

> Themen > Schule > Das österreichische Schulsystem >
Die Schularten

> Themen > Schule > Schulpraxis > Die Zentralmatura

www.berufsbildendeschulen.at

Matura në SHMP dhe SHLAP

Matura qendrore

Provimi i standardizuar i lirimit me orientim drejt kompetencave ose provimi i lirimit dhe i diplomës (matura qendrore) krijon të njëjtat kushte kuadër për të gjithë nxënësit.

Objektivat e provimit të lirimit (në SHMP) ose provimin e lirimit dhe diplomës (në SHLAP)

- Kompetencat themelore uniforme
- Orientimi i kompetencave
- Objektiviteti përmes detyrave të standardizuara dhe kriterëve të vlerësimit uniform
- Krahasueshmëria dhe transparenca e performancës së shkollës dhe dëftesat e lirimit nga shkolla
- Rritja e rëndësisë së provimeve përfundimtare
- Krahasimi në mbarë Evropën i pasqyrave financiare

Performanca

Provimi përbëhet nga tre nënfusha të pavarura:

Punë parashkencore (SHMP) ose teza e diplomës (SHLAP)

Temat ose detyrat e punës parashkencore ose teza e diplomës përcaktohen në shkolla. Në këtë mënyrë, interesat individuale dhe talentet e nxënësve mund të promovohen dhe përcaktohen konkretisht. Fokuset e shkollës merren gjithashtu parasysh.

- Në SHMP, të gjithë studentët shkruajnë një **letër parashkencore** në një temë të zgjedhjes së tyre. Ata pastaj paraqesin dhe diskutojnë punën e tyre publikisht para komitetit të provimit.
- Në SHLAP, të gjithë studentët shkruajnë një **tezë të diplomës** në një çështje praktike profesionale ose operacionale, zakonisht në emër të një kompanie ose në bashkëpunim me të. Ata pastaj paraqesin dhe diskutojnë punën e tyre publikisht para komitetit të provimit.

Provim me shkrim

Vetë nxënësit zgjedhin nëse duan të kryejnë tre provime me shkrim dhe tre me gojë ose katër provime me shkrim dhe dy me gojë.

Në provimin **me shkrim**, të gjithë nxënësit në të gjithë Austrinë fillojnë në të njëjtën kohë me dokumentin e provimit në lëndët e standardizuara (gjuha e mësimit, matematika, gjuhët e huaja). Ju do të jepni detyra uniforme. Në varësi të llojit të shkollës, kryhen gjithashtu edhe provimet jostandarde me shkrim.

- Në SHMP, gjermanishtja, matematika dhe një gjuhë e huaj e gjallë janë të detyrueshme, një provim i mëtejshëm mund të zgjidhet në varësi të llojit të shkollës. Ju mund të zgjidhni nga gjuhët e tjera të huaja dhe njësitet e formimit të tipit që ofrohet dhe në llojin e shkollës përkatëse.
- Në SHLAP, për shkak të përmbajtjes së kurrikulës, detyrat me shkrim në gjuhët e huaja të gjalla janë **të lidhura me punën** dhe me **aplikimet** në matematikë.

Provimi i kompensimit me gojë u ofron nxënësve mundësinë për të anuluar një vlerësim negativ të provimit me shkrim. Ky ekzaminim është gjithashtu i përcaktuar në qendër të subjekteve të standardizuara.

Mësimdhënësit **korrigjojnë dhe vlerësojnë letrat e provimit** me ndihmën e një çelësi të korrigjimit dhe vlerësimit. Rezultatet i dorëzohen kryetarit të auditimit për shqyrtim dhe konfirmim.

Provimi me gojë

Në provimin **me gojë, pikat fokale të trajnimit** mund të përcaktohen. Prandaj, detyrat nuk janë të specifikuar në mënyrë qendrore, por mbeten përgjegjësi e mësuesve në vendin e shkollës.

Provimi i pranimit në arsimin e lartë kryhet gjithashtu sipas formatit të provimit të standardizuar të provimit të lirit/lirit dhe diplomës.

www.bmbwf.gv.at

> Themen > Schule > Schulpraxis > Die Zentralmatura

www.matura.gv.at

www.diplomarbeiten-bbs.at

www.ahs-vwa.at/schueler

Arsimi
deri në 18 vjeç

Qëllimi i iniciativës «Arsimi deri në 18», bazuar në aktin arsimit të detyrueshëm 2016, është të sigurojë që të gjithë të rinjtë të jenë në arsim deri në moshën 18 vjeçare. Kjo do të thotë që të rinjtë duhet të përfundojnë arsimimin e mëvonshëm pas përfundimit të shkollimit të detyrueshëm dhe janë kështu edhe më të përgatitur se më parë për **kërkesat profesionale të së ardhmes**. Qëllimi është mbi të gjitha për të arritur tek ata të rinj që kanë nevojë për mbështetje në gjetjen e një arsimit të përshtatshëm për ta.

Mundësitë e edukimit dhe arsimit për të përbushur arsimin e detyrueshëm deri në 18 vjeç

- **Frekuentimi i shkollave të mesme**

SHMAP ose SHLAP dhe shkollave private, shkollave për shëndetin e përgjithshëm ose të avancuar, shkollën për profesionet e kujdesit social, shkollën për kujdesin e fëmijëve dhe adoleshentëve, shkollën për profesionet e ndihmës mjekësore, shkollën për shërbimin specialistit mjekësor-teknik, shkollën për bujqësi dhe pylltari.

- **Praktika**

Kjo përfshin praktikën, praktikën e zgjeruar, kualifikimin e pjesshëm dhe trajnimin ndërmjet kompanive.

- **Arsimi si profesionist shëndetësor**

Trajnim për ndihmë dentare, masazh mjekësor, shërues, asistent infermiereje, punonjës i ndihmës së shpejtë dhe i urgjencës

- **Arsimi për profesion të kujdesit social**

Trajnim për t'u bërë punonjës i certifikuar social, punonjës social specialist dhe një ndihmës në shtëpi.

- **Pjesëmarrja në një kurs të njohur që përgatitet për shkollën e mesme ose trajnim.**
Duhet të ketë një plan perspektive ose kujdesi të trajnimit të të rinjve ose AMS, i cili dokumenton përfitimet e kësaj oferte për të rinjtë.
- **Pjesëmarrja në një kurs gjuhësor për të rinjtë që kanë nevojë për mbështetje të veçantë në gjuhën gjermane.**
Megjithatë, pjesëmarrja ekskluzive në një kurs gjuhe lejohet vetëm për aq kohë sa kjo është parashikuar në planin e perspektivës ose të kujdesit.
- **Pjesëmarrja në një ofertë për të rinjtë që kanë nevojë për mbështetje, e cila lehtëson integrimin e të rinjve në tregun e punës.**
- **Pjesëmarrja në oferta dhe programet e punës së të rinjve jashtëshkollorë, të cilat lehtësojnë integrimin e të rinjve në tregun e punës.**
Në të njëjtën kohë, duhet të hartohet një plan perspektive ose kujdesi.
- **Pjesëmarrja e shkollave ose e trajnimeve jashtë vendit**
Këto duhet të jenë të paktën ekuivalente me shkollat e krahasueshme austriake ose kurset e trajnimit, ose nuk duhet të ofrohen në Austri dhe nuk duhet të pritet asnjë disavantazh për të rinjtë.
- **Pjesëmarrja në trajnim për zyrtarë ose zyrtarë të pakomisionuar**
si pjesë e një shërbimi trajnimi ose një marrëdhënie shërbimi me forcat e armatosura federale.

www.ausbildungbis18.at
www.koordinationsstelle.at
www.neba.at/jugendcoaching

Kolegji /
Kurse studimi
plotësuese

Kolegji

Kolegjet ofrojnë një trajnim dyvjeçar të avancuar profesional, për njerëzit që punojnë kjo zgjat dy ose tre vjet. Parakushti për kolegjin është një provim lirim (ose provim pranimit të kufizuar në arsimin e lartë ose provim pranimit në arsimin e lartë).

Trajnimi në kolegji korrespondon me qëllimin arsimor të shkollës së lartë të aftësisht profesional ose institucionit arsimor dhe përfundon me një **provim të diplomës**. Të diplomuarit marrin autorizimet profesionale të SHLAP përkatëse.

- Kolegjet në institucionet **arsimore teknike dhe komerciale**: Ndërtim, inxhinieri kimike, elektronikë dhe inxhinieri kompjuterike, inxhinieri elektrike, teknologji ndërtimi, shkenca kompjuterike, teknologji informative, dizajn i brendshëm dhe teknologji e brendshme, art dhe dizajn, inxhinieri mekanike, mekatronikë, inxhinieri e medias dhe menaxhim i printimit, inxhinierë industrialë.
- Kolegjet në **Shkollat humane profesionale**: Turizëm, profesione ekonomike, modë, dizajn artistik
- Kolegjet në **Handelsakademien**: Entrepreneurship dhe Management; Menaxhimi i financave dhe i rrezikut; Management, Controlling dhe Accounting; International Trade; Digital Business; Komunikimi dhe informatika mediatike
- Kolegjet në **institucionet arsimore për arsimin fillor** ose **institucionet arsimore për pedagogjinë sociale**

Kurse studimi plotësuese

Një kurs studimi plotësues (KSP) zgjat dy ose tre vjet dhe ofron qëllimin arsimor të një SHLAP. Parakushti për kursin e studimit plotësues është përfundimi i suksesshëm i një shkolle teknike ose një kursi përgatitor (i disiplinës së njëjtë ose të ngjashme). Ashtu si SHLAP, kursi i studimit plotësues ofron një trajnim profesional të nivelit të lartë dhe përfundon me një **provim lirimi dhe diplome**. Të diplomuarit marrin autorizimet profesionale të SHLAP përkatëse.

Disa kurse studimi plotësuese u ofrohen gjithashtu njerëzve që punojnë.

- AUL në **shkollat teknike dhe tregtare**: Ndërtim, inxhinieri kimike, dizajn, elektronikë dhe inxhinieri kompjuterike, shkenca kompjuterike, teknologji ndërtimi, inxhinieri mekanike, mekatronikë, inxhinieri elektrike, dizajn i brendshëm dhe teknologji e brendshme, inxhinieri mediatike dhe menaxhim i shtypit
- AUL në **shkollat humane**: Turizmi, profesionet ekonomike, moda
- AUL në **shkollat bujqësore dhe pyjore**: Bujqësi, pyjore, bujqësi dhe ushqime
- AUL në **shkollat komerciale**: Management, Controlling dhe Accounting; Menaxhimi i komunikimeve dhe marketingu; Menaxhimi i financave dhe i rrezikut
- AUL në **institutet arsimore për arsimin fillor**

www.bmbwf.gv.at

> Themen > Schule > Das österreichische Schulsystem >
Die Schularten

www.berufsbildendeschulen.at

Mësimdhënia
nëpër botë

Programet e lëvizshmërisë ndërkombëtare për nxënësit dhe mësuesit në mbarë botën

Ministria Federale e Arsimit, Shkencës dhe Kërkimit promovon bashkëpunimin ndërkombëtar në fushën e arsimit për nxënësit dhe mësuesit përmes programeve të ndryshme të lëvizshmërisë afatshkurtër dhe afatgjatë nën markën «Mësimdhënia në mbarë botën». Qëllimi i të gjithë lëvizshmërisë është parimi i forcimit të mësuesve në ekspertizën e tyre pedagogjike dhe profesionale nëpërmjet përvojës ndërkombëtare. Fokusi është në kompetencën ndërkulturore dhe **mësimin global**, që kanë të bëjnë me **diversitetin dhe shumëgjuhësinë** dhe promovimin e të menduarit novator. Me efekt retroaktiv, programet e lëvizshmërisë kontribuojnë në zgjerimin e horizonteve dhe ndërkombëtarizimin e peizazhit arsimor austriak.

Programi i ndihmës për gjuhët e huaja

Në bazë të marrëveshjeve dypalëshe me njëmbëdhjetë vende të ndryshme, **programi i ndihmës së gjuhëve të huaja** u ofron nxënësve austriakë dhe të diplomuar të rinj të të gjitha subjekteve për të mbështetur mësimet gjermane në vend, për të fituar përvojën e mësimdhënies jashtë vendit dhe për të zhvilluar aftësitë e tyre të gjuhëve të huaja. Në këmbim, studentët e vendeve partnere pasurojnë mësimin e gjuhëve të huaja në rreth 800 shkolla në Austri si asistentë.

Rrjeti i shkollave të Austrisë

Programet e vendosjes brenda **rrjetit shkollor të Austrisë** krijojnë sinergji kulturore, ekonomike dhe zhvillimore dhe mbajnë potencial të madh për zgjerimin e kompetencës së mësuesve austriakë.

Në total, rrjeti shkollor i Austrisë përbëhet nga tetë shkolla austriake jashtë vendit dhe dymbëdhjetë shkolla të tjera me një lidhje austriake (shkollat dygjuhëshe dhe shkollat e bashkëpunimit) dhe ofron si mundësinë e lëvizjes afatshkurtër dhe një qëndrim më të gjatë jashtë vendit prej disa vjetësh.

Shkollat austriake jashtë vendit (ÖAS)

Mësimdhënësit me një marrëdhënie të drejtë të punësimit në një shkollë austriake mund të dërgohen për dy deri në tetë vjet në një **shkollë austriake jashtë vendit (ÖAS)** në Budapest, Pragë, Stamboll, Guatemalë, Shkodër ose Querétaro. Një përjashtim është ÖAS në Lihtenshtajn, i cili punëson mësuesit në mënyrë të pavarur. Shkollat austriake jashtë vendit bazohen në kurrikulën austriake, e cila është e vlefshme për llojin e shkollës, por gjithashtu marrin parasysh kërkesat e kurrikulave specifike të vendit. Shkollat janë pjesërisht të frekuentuara nga nxënësit e vendit pritës, mësuesit austriakë mësojnë subjektin e tyre në gjermanisht për nxënësit, gjuha amtare e të cilëve nuk është gjermane. Kjo rrethanë kërkon fleksibilitet dhe gatishmëri për t'u angazhuar në metoda të reja mësimore. ÖAS mbulon një gamë të gjerë të llojeve të ndryshme të shkollave austriake, nga shkolla fillore (VS) në shkollën e mesme të ciklit të ulët (MS) në shkollën e mesme të përgjithshme (SHMP) dhe shkollat profesionale (SHLAP) si Handelsakademie në Stamboll/Turqi ose Shkolla e Mesme e Lartë Teknike e Shkodrës, Shqipëri. Ajo që të gjitha shkollat kanë të përbashkët janë rëndësia e madhe e arsimit gjuhësor, në një mësim të ndjeshëm në gjuhën në një mjedis shumëgjuhësh që mbulon të gjitha lëndët.

Mësuesit e interesuar të SHMP-ve dhe SHLAP-ve mund të aplikojnë për të gjithë shkollat austriake jashtë vendit. Për mësuesit e shkollave VS dhe MS, ekziston mundësia të japin mësim në Shkollën Evropiane Austro-Hungareze në Budapest, në Instituto Austriaco Guatemalteco në qytetin e Guatemalës

dhe në Colegio Austriaco Mexico në Querétaro. Një listë e detajuar e të gjitha ÖAS-ve mund të gjendet te: www.weltweitunterrichten.at

Lëvizshmëria afatshkurtër për mësuesit

BMBWF u ofron të gjithë mësuesve në shërbimin e shkollës austriake mundësinë për të fituar përvojë mësimore jashtë vendit për një deri në dy javë gjatë vitit shkollor në programe të ndryshme afatshkurtra. Qoftë një praktikë në Francë ose Spanjë ose një qëndrim praktik në rrjetin shkollor të Austrisë - të gjitha programet japin një pasqyrë në shkollën pritëse përkatëse dhe institucionet e tjera arsimore në vend. Në të njëjtën kohë, ata mësojnë gjermanisht si gjuhë pluricentrike në shkollat e tyre pritëse.

Kultura dhe gjuha

Programi «Kultura dhe gjuha» ofron forma të ndryshme të bashkëpunimit ndërkombëtar në fushën e GSF dhe studimeve rajonale austriake përmes trajnimeve të mëtejshme dhe ngjarjeve të rrjetëzimit në gjermanisht si gjuhë të huaj (GL). Grupi i synuar janë gjermanistë dhe mësues gjermanë brenda në Austri dhe në mbarë botën.

www.bmbwf.gv.at

> Themen > EU/Internationales > Internationale Mobilität >
Weltweit unterrichten

www.weltweitunterrichten.at

Universiteti

Universiteti

Universiteti i shkencave të aplikuara

Shkolla e lartë pedagogjike

Shkolla private dhe universitet privat

Në parim **ka një akses të lirë drejt arsimit të lartë në Austri**. Kjo do të thotë se kushdo që ka kaluar maturën, pjekurinë profesionale ose një provim pranimit të kufizuar në marrjen e të ashtuquajturit «kualifikim të përgjithshëm të hyrjes në universitet» përmes njohjes së kualifikimeve të huaja përkatëse mund të marrë gjithashtu një diplomë universiteti. Në universitetet e shkencave të aplikuara, ekziston edhe mundësia për t'u pranuar në një diplomë Bachelor me një kualifikim përkatës profesional dhe ekzaminime shtesë.

Në shumë lëndë duhet të plotësoni një procedurë regjistrimi për t'u pranuar në programin e studimit.

Megjithatë, në shumë fusha të studimit zbatohen rregulloret e aksesit në të cilat duhet të përfundojnë **provimet e aplikimit ose përzgjedhjes ose procedurat e pranimit** para se të pranohet në studim. Në veçanti, për pranim në fushat artistike ose sportive të studimit, studentët e ardhshëm duhet të kenë njohuritë e tyre të mëparshme (p.sh. të jenë në gjendje të luajnë një instrument të caktuar) ose të provojnë përshtatshmërinë e tij (fizike, artistike ose profesionale).

Ndërsa procedurat e pranimit në përgjithësi ofrohen në universitetet e shkencave të aplikuara dhe në shumë universitete private apo, ky studim përbën rast vetëm në universitetet publike në fusha të caktuara të studimit, si p.sh. pranimi te njerëzit, probleme dentare, veterinare ose psikologji. Përveç kësaj, ka një grup subjektsh në të cilat procedurat e pranimit kryhen vetëm në universitetet publike nëse nxënësit e ardhshëm regjistrohen para se të ketë vende për ta. Për të gjitha kurset e trajnimit në universitete dhe shkolla të larta pedagogjike, kryhen disa procedura arsimit dhe përshtatshmërie pranimit për mësues.

Programi Bachelor, i diplomës, Master dhe i doktoraturës

Shumica e vlerësimeve universitare kryhen në përputhje me të ashtuquajturën «Strukturë të Bolonjës» si një **program Bachelor** tre deri në katër vjeç (180 deri në 240 kredite ECTS/ECTS-AP)³ dhe një **program Master** i një deri në dy e gjysmë vjet (60 deri në 120 ECTS-AP). Programi i diplomës Bachelor shërben për trajnimin dhe kualifikimin shkencor, artistik ose shkencërisht të shëndoshë profesional në fushën e subjektit përkatës dhe çon në shkallën akademike «Bachelor». Programet e diplomës Master shërbejnë për të thelluar dhe specializuar më tej dhe, në varësi të fushë së subjektit përkatës, çojnë në nivelin «Master» ose «Inxhinier i diplomuar».

Përveç kësaj, ka studime që ofrohen si **studime të diplomës**. Këto zakonisht zgjasin tetë deri në dymbëdhjetë semestra dhe zakonisht ndahen në dy ose tre seksione. Diploma ju jep të drejtën për diplomën «Magister», «Magistra» ose «Inxhinier i diplomuar».

Nëse jeni duke u përpjekur për një karrierë shkencore, duhet të plotësoni një **doktoraturë ose PhD pas diplomimit ose diplomës Master**.

3 **Pikët e kreditit ECTS (ECTS AP)** janë «pikët e sistemit të transferimit evropian të krediteve». Kjo është mënyra në të cilën universitetet në Evropë vlerësojnë nivelin e performancës akademike. Për një pikë krediti ECTS, zakonisht duhet të sigurohet një shkallë pune prej 25 orësh, për semestër, planet e studimit parashikojnë arritje akademike që arrijnë në 30 kredite ECTS.

Kushdo që studion në një universitet do ta njohë subjektin në të gjitha gjerësinë e tij shkencore. Prandaj, universitetet karakterizohen gjithashtu nga fakti se shkencëtarët që kryejnë hulumtime në një universitet janë gjithashtu përgjegjës për mësimin në universitet. Janë hulumtuesit që u mësojnë studentëve dhe janë studentët të cilët gjithashtu janë pjesërisht bashkëhulumtues brenda kuadrit të kurseve dhe provimeve të tyre.

Universitetet në Austri ofrojnë **studime bazë si programi i diplomës dhe Bachelor**, si dhe **studimet e Masterit dhe të doktoraturës ose PhD bazuar në to**.

Ofertat përkatëse shkojnë nga studimet humane dhe kulturore, studimet inxhinierike dhe artistike, studimet e trajnimit të mësuesve të nivelit të parë sekondar në bashkëpunim me shkollat e larta pedagogjike edukimit të mësuesve në studimet mjekësore shkencore, ligjore, sociale dhe ekonomike si dhe studimet teologjike.

Një fokus i madh i universiteteve është trajnimi i shkencëtarëve të rinj. Kjo është bërë në kuadrin e studimeve të doktoraturës ose PhD, të cilat mund të ofrohen vetëm nga universitetet - megjithëse në bashkëpunim me universitete të tjera si shkollat e larta pedagogjike ose universitetet e shkencave të aplikuara.

Në varësi të llojit të institucionit dhe financimit të tij, bëhet një dallim mes **universiteteve publike dhe private**.

Aktualisht janë 22 universitete publike dhe 16 universitete private në Austri (më 2021 maj).

www.bmbwf.gv.at

> Themen > Hochschule & Universität > Hochschulsystem >
Universitäten

www.studienwahl.at

www.studiversum.at

Universiteti i shkencave të aplikuara

Çdokush që studion në një universitet të shkencave të aplikuara merr një arsimim të orientuar drejt praktikës dhe aplikimit në nivel universitar që përgatitet për kërkesat e jetës profesionale. Universitetet e shkencave të aplikuara ofrojnë programe të diplomave Bachelor dhe Master. Programet e diplomës Bachelor në universitetet e shkencave të aplikuara përmbajnë të paktën një praktikë të detyrueshme, e cila shpesh ofron gjithashtu një rrugë për hyrjen në karrierë.

21 universitetet e shkencave të aplikuara në Austri ofrojnë një gamë të gjerë të kurseve në fushën e teknologjisë dhe inxhinierisë, ekonomisë, çështjeve sociale, shkencave shëndetësore, shkencave natyrore, dizajnit dhe shkencave të sigurisë. Rreth gjysma e kurseve të ofruara mund të studiohen me kohë të pjesshme. Përfundimi i një kursi studimi në një universitet të shkencave të aplikuara gjithashtu jep të drejtën për studime të mëtejshme në një shkollë tjetër të lartë, universitet publik ose privat. Me përfundimin e një diplome FH Bachelor në shërbimet mjekësore-teknike (fizioterapi, terapi profesionale, analiza biomjekësore, terapi e fjalës, ortoptikë, teknologji të radiologjisë), kujdesin shëndetësor dhe infermierik dhe mamitë, kualifikimi profesional në profesionin përkatës fitohet në mënyrë të drejtpërdrejtë.

Së bashku me një universitet (publik), universitetet e shkencave të aplikuara mund të ofrojnë gjithashtu studime doktorature ose PhD. Këto quhen «studime bashkëpunuese të doktoraturës».

www.bmbwf.gv.at

> Themen > Hochschule & Universität > Hochschulsystem > Fachhochschulen

www.studienwahl.at

www.studiversum.at

Shkolla e lartë pedagogjike

Shkollat e larta pedagogjike (PH) ofrojnë trajnime në të gjithë Austrinë për formimin e mësuesve **në arsimin fillor** dhe në **nivelin e parë sekondar** (trajnimi profesional ose arsim i përgjithshëm, ky i fundit në bashkëpunim të ngushtë me universitetet), të cilat - si në të gjitha universitetet - ndahen në programet e diplomave Bachelor dhe Master. Megjithatë, programi Bachelor është katër vjet dhe përfshin një 240 ECTS-AP uniforme, ndërsa programi Master zgjat midis një dhe dy vjet me 60 deri në 120 ECTS-AP, në varësi të intervalit. Në formimin e mësuesve, një dallim është bërë sipas grupmohave (arsimi fillor ose i nivelit të parë sekondar të përgjithshëm ose trajnimi profesional) dhe jo sipas llojeve të shkollës.

Formimi i mësuesve për subjektin e fesë kryhet në shkollat e larta pedagogjike private (denominacionale). Kualifikimi për mësimdhënien, si dhe promovimin dhe shoqërimin e nxënësve me aftësi të kufizuara, në ambientet e tyre të posaçme (shkollat speciale) dhe gjithëpërfshirëse (p.sh. klasat e integritit)

të diapazonit përkatës të moshave, përftohet me fokusin (arsimi fillor) ose specializimin (arsimi i përgjithshëm i nivelit të parë sekondar) në «pedagogjinë gjithëpërfshirëse».

Prezantimi me karrierën për të gjithë të diplomuarit e një programi të trajnimit të mësuesve

Të gjithë të diplomuarit e kurseve të trajnimit të mësuesve futen në profesionin e mësimdhënies si pjesë e një «faze induksioni» njëvjeçare të shoqëruar nga mentorët.

Ka gjithsej 14 shkolla të larta pedagogjike në Austri.

Programet e ndryshme pedagogjike

Mësuesit e arsimit fillor

Nëse dëshironi të bëheni mësues në një shkollë fillore, duhet të plotësoni kursin e trajnimit të mësuesve të «Arsimit fillor». Në këtë, duhet të zgjidhet një fokus, ku duhet të ofrohet të paktën në pedagogjinë gjithëpërfshirëse. Ofrohen pika të ndryshme fokale rajonale dhe mundësitë e specializimit.

Programi i trajnimit të mësuesve të «Arsimit fillor» është ngritur si një program Bachelor katërvjeçar (240 ECTS-AP), i ndjekur nga një program Master prej të paktën një viti (të paktën 60 ECTS-AP).

Trajnimi i mësuesve të nivelit të parë sekondar të përgjithshëm

Nëse dëshironi të bëheni mësues në një shkollë të mesme të përgjithshme ose gjimnaz (shkollë e mesme e ciklit të lartë të përgjithshëm), duhet të plotësoni kursin e trajnimit të mësuesve «Formimi për nivelin e parë sekondar». E veçanta e kësaj: Ju studioni në të njëjtën kohë në universitetin publik dhe shkollën e lartë pedagogjike. Për këtë qëllim, këto kanë bashkuar forcat në Austri për të formuar aleanca rajonale.

Programi i trajnimit të mësuesve «Niveli i parë sekondar» është ngritur si një program Bachelor katërvjeçar (240 ECTS-AP), ndjekur nga një program Master dyvjeçar (180 ECTS-AP).

Trajnimi i mësuesve të nivelit të parë sekondar

Nëse dëshironi të bëheni mësues në një shkollë të mesme të aftësisimit profesional ose të mesme të ciklit të lartë, duhet të plotësoni kursin e trajnimit të mësuesve «Trajnim profesional». Për t'u pranuar, kërkesat e veçanta duhet të plotësohen në varësi të fushës së subjektit/grupit të subjekteve:

- provimi i liritimit ose i diplomës në një shkollë të mesme të aftësisimit përkatës profesional ose
- matura në një SHMP plus përfundimi i një arsimi që lidhet me kursin e dëshiruar të studimit ose
- provim i suksesshëm i mjeshtërie përkatëse ose kualifikimi përkatës ekuivalent.

Për të gjitha departamentet, përfundimi i të paktën tre viteve të përvojës përkatëse profesionale është kusht paraprak.

Programi i trajnimit të mësuesve «Niveli i parë sekondar profesional» është ngritur si një program Bachelor katërvjeçar (240 ECTS-AP), ndjekur nga një program Master njëvjeçar (60 ECTS-AP) (ë disa departamente kjo është fakultative).

www.bmbwf.gv.at

> Themen > Schule > Für Pädagoginnen und Pädagogen >
Pädagogische Hochschulen

www.studienwahl.at

www.studiversum.at

Shkolla private dhe universiteti privat

Shkollat private dhe universitetet private janë institucione private që ofrojnë studime universitare. Ju mund të përcaktoni vetë deri në çfarë mase duhen paguar tarifat e shkollimit. Një **universitet privat** karakterizohet nga intensitet më i lartë kërkimor dhe nga fakti që në të mund të kryeni dhe programin e doktoraturës. Kjo është arsyeja pse çdo shkollë private mund të bëhet edhe universitet privat.

Aktualisht (nga viti 2021) ka **16 universitete private** në Austri, por asnjë shkollë private sipas rregullave të reja ligjore (vetëm nga 1.1.2021 në fuqi). Gama e kurseve të ofruara nga universitetet private varion nga shkencat sociale dhe ekonomike, ligji, mjekësia, teologjia tek arti dhe muzika.

www.bmbwf.gv.at

> Themen > Hochschule & Universität > Hochschulsystem >
Privatuniversitäten

www.studienwahl.at

www.studiversum.at

Erasmus+

Të mësuarit gjatë gjithë jetës

Erasmus + është programi më i suksesshëm dhe më popullor në Bashkimin Evropian. Ai ka formuar tashmë një brez të tërë. Për më shumë se 30 vjet, Erasmus+ u ka mundësuar njerëzve nga e gjithë Evropa dhe më gjerë të fitojnë përvoja në zgjerimin e horizonteve të jetës dhe të aftësive të vlefshme. Deri në vitin 2027, BE-ja do të sigurojë më shumë se 26 miliardë euro për Erasmus+. Qëllimi është të arrijë më shumë se dhjetë milionë njerëz.

Programi i BE-së Erasmus+ mbulon të gjithë spektrin e arsimit sipas **parimit të të mësuarit gjatë gjithë jetës**: Arsimi i përgjithshëm, trajnimi profesional, arsimi i lartë dhe arsimi i të rriturve. Për më tepër, mbështeten projektet e shkëmbimit të të rinjve dhe masat në fushën e sportit.

Ideja e shkëmbimit evropian dhe ndërkombëtar dhe njohja e njëri-tjetrit përtej kufijve qëndron gjithnjë në qendër të programit. Erasmus+ ofron mundësinë për të studiuar, mësuar, për të bërë një praktikë ose për të punuar së bashku përtej kufijve në një vend tjetër evropian. Programi mundëson **lëvizjen e nxënësve, studentëve, mësuesve, pedagogëve dhe personelit të përgjithshëm të shkollave dhe universiteteve për trajnime të mëtejshme**. Mundësohen gjithashtu edhe lëvizjet virtuale.

Erasmus+ gjithashtu promovon rrjetëzimin midis shkollave, institucioneve të arsimit dhe aftësitë profesionale, si dhe arsimit të lartë dhe arsimit të të rriturve, organizatave rinore dhe kompanive.

Nxënësit përmirësojnë aftësitë e tyre profesionale, gjuhësore, sociale dhe ndërkulturore përmes përvojës jashtë vendit ose një projekti transnacional. Programi promovon **shkëmbimin e njohurive dhe përvojës** në metodat pedagogjike dhe përmirëson aftësitë teknike dhe gjuhësore të mësuesve. Përveç kësaj, do të krijohet një ndërgjegjësim më i madh i një Evrope të

përbashkët dhe një kuptim më të thellë të diversitetit social, gjuhësor dhe kulturor.

Përveç shteteve anëtare të BE-së, Islanda, Lihtenshtajni, Norvegjia, Maqedonia e Veriut, Serbia dhe Turqia janë gjithashtu pjesë e Erasmus+, por dhe vendet e tjera mund të marrin pjesë në fushata të caktuara. Në arsimin e lartë dhe arsimin dhe aftësimin profesional, është kështu e mundur të bëhemi të lëvizshëm në mbarë botën.

OeAD-GMBH është agjencia shtetërore austriake për Erasmus+. Ajo këshillon dhe kujdeset për të gjithë personat dhe institucionet e interesuara.

www.bmbwf.gv.at

> Themen > EU/Internationales > Erasmus+

www.erasmusplus.at

Arsimi i të rriturve

Arsimi i të rriturve në Austri përbëhet nga një **numër i madh i organizatave arsimore** me objektiva të ndryshme dhe oferta arsimore. **Spektri i arsimit** varion nga arsimi i përgjithshëm, arsimi bazë dhe marrja e kualifikimeve arsimore në arsimin e shansit të dytë, ofertat e trajnimit profesional për kurset, dhe kurset e menaxhimit për zhvillimin e personalitetit në kurset universitare dhe arsimin universitar. Shumë e rëndësishme për pjesëmarrjen dhe suksesin e trajnimit të mëtejshëm është zhvillimi dhe zbatimi i një oferte të përshtatshme për një grup miqësor dhe të targetuar drejt të rriturve, si dhe një udhëzues arsimor dhe profesional me cilësi të lartë.

Shkollat pa shkëputje nga puna dhe të arsimit terciar

Personat që kanë hyrë tashmë në jetën e punës ose kanë përfunduar trajnimin profesional kanë mundësinë të fitojnë kualifikime arsimore korresponduese në formën e mundësive mësimore të bazuara në nevoja përveç aktivitetit të tyre profesional. Oferta varion nga shkollat e mesme dhe të larta të përgjithshme dhe profesionale për shkolla pa shkëputje nga puna deri te kurset e studimit plotësueseve, kolegjet dhe akademitë e avancuara. Përveç kësaj, **ofertat e mëtejshme të arsimit** janë në dispozicion në shkollat dhe universitetet e shkencave të aplikuara - në këto të fundit ka edhe kurse niveli FH për profesionistët.

Organizatat

Organizatat e arsimit për të rriturit të financuara nga Ministria Federale e Arsimit, Shkencës dhe Kërkimeve, p.sh. qendrat e arsimit të të rriturve, institutet e formimit profesional, institutet e zhvillimit ekonomik dhe një numër organizatash të arsimit rajonal jofitimprurës ofrojnë **masa të arsimit**

të përgjithshëm, profesional dhe arsimit të mëtejshëm. Një detyrë e rëndësishme e arsimit të të rriturve është zhvillimi dhe zbatimi i një oferte të orientuar drejt të rriturve dhe grupeve të synuara, si dhe udhëzimet me cilësi të lartë arsimore dhe profesionale për të mundësuar aksesin në mësimarrje gjatë gjithë jetës përmes informacionit/këshillave të arsimit, ndërmjetësimi për arsimin bazë, arritjen e kualifikimeve arsimore etj.

Me programe të veçanta të financimit të tilla si *Bildungsberatung Österreich* dhe *Iniciative për arsimin e të rriturve*, shërbimet e këshillimit, si dhe ofertat arsimore për arsimin bazë dhe për të marrë dëftesën e lirit të shkollimi të detyrueshëm ofrohen pa pagesë.

Qëllimi i iniciativës për arsimin e të rriturve është të krijojë mundësi më të mira aksesin në tregun e punës dhe të mbështesë integrimin shoqëror. Të rinjtë dhe të rriturit që jetojnë në Austri, pavarësisht nga origjina e tyre dhe arsimit më parshëm, janë në gjendje të fitojnë aftësi themelore pa pagesë edhe pas përfundimit të fazës së trajnimit në shkollë.

Kurset

Kurset për përgatitjen për **dëftesën e lirit nga shkollimi i detyrueshëm, provimin e pranimit në arsimin e lartë, provimin e lirit të jashtëm, provimin e pranimit të kufizuar në arsimin e lartë** ofrohen nga organizatat e arsimit të të rriturve në të gjithë Austrinë në një formë të përshtatshme për të rriturit.

Si pjesë e provimit të pranimit në arsimin e lartë, tre nga katër provime të pjeshme mund të kryhen në institucionet e arsimit të të rriturve me kurse të njohura për t'u përgatitur për provimin e pranimit në arsimin e lartë.

Në përgatitje për provimin e shkollimit të detyrueshëm, organizatat e arsimit të të rriturve gjithashtu ofrojnë kurse të përshtatshme për të rriturit. Provimet duhet të kryhen në një maksimum prej gjashtë fushash kompetence (katër lëndë të detyrueshme dhe dy nga katër lëndë me zgjedhje); Një maksimum prej pesë provimesh mund të kryhen si pjesë e kurseve të njohura në përgatitje për provimin e shkollimit të detyrueshëm. Do të ruhet forma e mëparshme e provimit të jashtëm për të marrë një dëftesë nga shkolla e mesme e ciklit të ulët.

www.bmbwf.gv.at

> Themen > Erwachsenenbildung

www.erwachsenenbildung.at

Konsulencia psikologjike për shkollën

Guxim i ri? Ide të freskëta? Siguri?

Konsulenca psikologjike
për shkollën ndihmon!

0800 211 320

Qendra
telefonike

Psikologjia shkollore - Konsulencë psikologjike për nxënësit, mësuesit dhe kujdestarët

- Rritja e mësimmarrjes dhe e motivimit
- Aftësitë e besimit dhe të përbaljes
- Siguria e auditimit
- Perspektivat e mira
- Mirëqenia fiziko-mendore
- Udhëzimi arsimor
- Perspektiva dhe orientimi
- Situatat e qeta në shtëpi
- Demarkimi në përjetimin e dhunës dhe të mbrojtjes
- Zotërimi i situatave të krizës

Psikologjia shkollore ofrohet në mbarë vendin si një institucion konsulence psikologjike nga drejtoria arsimore për nxënësit, mësuesit, si dhe kujdestarët dhe menaxherët në sistemin shkollor austriak. Ka qendra konsulence në të gjitha rajonet arsimore. Përdorimi i shërbimeve psikologjike shkollore është me vullnet të lirë, pa pagesë dhe konfidencial.

Si funksionon procesi i konsulencës?

Kontakti mund të kryhet me telefon ose email. Më pas, lihet një takim për konsulencë më të hollësishme me një psikolog të shkollës. Konsulenca mund

të bëhet personalisht në qendrën e konsulencës ose në shkollë, në internet ose nga telefoni.

Numri i telefonit për të gjithë vendin (falas dhe konfidencial): 0800 211320

Përveç kryerjes së konsulencave individuale, psikologjia shkollore koordinon dhe mbështet gjithashtu konsulencën psiko-shoqërore nga specialistë të tjerë në sektorin arsimor, p. sh. konsulentët për nxënësit dhe arsimtarët.

Të dhënat e kontaktit të qendrave të konsulencës

www.schulpsychologie.at

Informacioni për konsulencën e nxënësve dhe arsimore

www.schulpsychologie.at/schuelerberatung

Informacion i mëtejshëm

Psikologjia shkollore - konsulencë arsimore në shtetet federale

Burgenland

www.bildung-bgld.gv.at > Service > Schulpsychologie

Kernten

www.bildung-kttn.gv.at > Service > Schulpsychologie

Austria e Poshtme

www.bildung-noe.gv.at > Schule und Unterricht > Schulpsychologie

Austria e Epërme

www.bildung-ooe.gv.at > Schulpsychologie

Salzburg

www.bildung-sbg.gv.at > Service > Schulpsychologie

Shtajermark

www.bildung-stmk.gv.at > Service > Schulpsychologie

Tirol

www.bildung-tirol.gv.at > Service > Schulpsychologie

Forarlberg

www.bildung-vbg.gv.at > Service > Schulpsychologie

Vjenë

www.bildung-wien.gv.at > Service > Schulpsychologie

Informacioni shkollor në BMBWF

www.bildung.bmbwf.gv.at > Themen > Schule > Beratungsangebote > Schulinfo
schulinfo@bmbwf.gv.at

Linja telefonike

081020/5220

Pikat e shërbimit shkollor në shtetet federale

www.bmbwf.gv.at > Themen > Schule > Beratungsangebote > Schulinfo > Schulservicestellen in den Bundesländern

Drejtimit shkollore pas klasës 8

www.schulpsychologie.at/inforat

Drejtimit shkollore pas maturës

www.schulpsychologie.at/key2success

Orientimi profesional

Portali «ibobb Information: Informacion, konsulencë dhe orientim për arsimin dhe karrierën»: portal.ibobb.at

Qendrat e Informacionit Profesional

Ngritur nga shërbimi i tregut të punës ose dhoma e tregtisë, në të gjitha shtetet federale

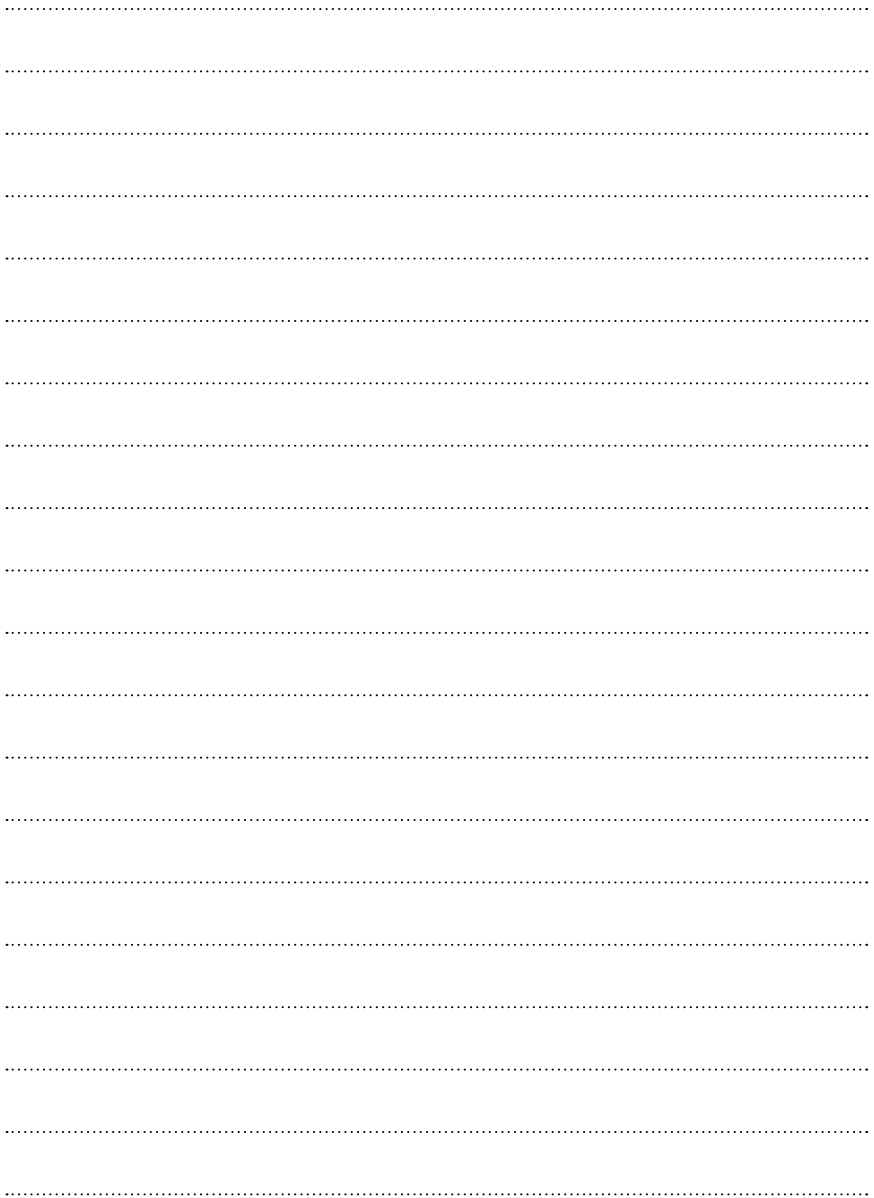
www.ams.at/berufsinformation

www.wifi.at/karriere/bildungsberatung

Konsulencë arsimore për të rriturit

Informacioni dhe adresat e qendrave të konsulencës arsimore për

www.erwachsenenbildung.at bzw. www.bib-atlas.at

Broschüre erhältlich unter
pubshop.bmbwf.gv.at

auch in folgenden Sprachen:

Arabisch

Bosnisch/Kroatisch/Serbisch

Dari

Deutsch

Englisch

Polnisch

Rumänisch

Russisch

Slowenisch

Türkisch

Ungarisch

Albanisch